

BIULETYN KATECHETYCZNY (98)

ZAWARTOŚĆ: I. Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Katecheza a człowiek jutra*; II. XV Nadbałtyckie Debaty Katechetyków Polskich *Wychowanie patriotyczne w katechezie i w nauce religii*; III. Spotkanie Stowarzyszenia Katechetyków Polskich oraz sympozjum katechetyczne *Nauczanie religii w perspektywie zmian programowych*; IV. Ogólnopolska konferencja naukowa *Program i podręczniki do nauczania religii*; V. Ogólnopolska konferencja naukowa *Katecheza przedsakramentalna w parafii*; VI. Ogólnopolska konferencja naukowa *Spotkanie katechezy z teologią*; VII. Zaangażowanie katechetyków z UKSW w prace nad dokumentami programowymi.*

I. MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA KATECHEZA A CZŁOWIEK JUTRA

11 kwietnia 2018 r. w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Katecheza a człowiek jutra*. Jej organizatorami byli Katedra Katechetyki Fundamentalnej i Historii Katechezy na Wydziale Teologicznym UKSW i Koło Naukowe Katechetyków UKSW. W spotkaniu wzięło udział ponad 50 osób. Sympozjum otworzył ks. prof. dr hab. Piotr Tomasiak, dziekan Wydziału Teologicznego UKSW. Zaznaczył, że jako ludzie Kościoła mamy wyprzedzić katechizowanych i czekać na nich z Dobrą Nowiną. Ksiądz dziekan odczytał list, który do uczestników konferencji napisał bp Marek Mendyk, przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego KEP. Z kolei fragment listu z Ministerstwa Edukacji Narodowej odczytała dr Aneta Rayzacher-Majewska.

* Redaktorem Biuletynu katechetycznego jest ks. Rafał Bednarczyk, Warszawa.

Sesję pierwszą, prowadzoną przez dr Anetę R a y z a c h e r - M a j e w s k ą, zainaugurował ks. dr hab. Paweł M ą k o s a (prof. KUL JPPII). Wykładowca z Lublina przedstawił temat *Katecheza 2.0. Indywidualistyczna wizja przyszłości*. Ksiądz profesor zauważył, że kultura jutra będzie związana z rozwojem techniki i globalizacji, racjonalizmem, bezwzględny pluralizmem i tolerancją oraz indywidualizmem. Odnośnie do religijności, prelegent powiedział, że nacechowana będzie indywidualizmem, pozainstytucjonalnością, ignorancją religijną, aksjologicznym egalitaryzmem, hiperpluralizmem religijnym oraz synkretyzmem. W związku z tym ludzie Kościoła winni, wg ks. Mąkosy, zmienić swoją mentalność w nawiązaniu do wezwania do misyjnego nawrócenia (por. EG 30). Potrzeba także świadectwa i budowania dobrych relacji, preewangelizacji, ewangelizacji, mistagogii oraz katechezy. W tej ostatniej dokonuje się przekaz całego depozytu wiary z mocnym też podkreśleniem wymiaru egzystencjalnego.

Ksiądz dr hab. Dominik O s t r o w s k i (PWT Wrocław) zreferował temat *Liturgia między tradycją a nowoczesnością. Zasady i perspektywy*. Swoje wystąpienie oparł m.in. na owocach II Soboru Watykańskiego, który mówi o zdrowej tradycji i uprawnionym postępie w Kościele. Prelegent przedstawił zasady kierujące tradycją i postępem, a także określił perspektywy człowieka jutra: granice nowoczesności w liturgii oraz bogaty język teologiczny nowej liturgii.

Ostatnim mówcą pierwszej sesji był ks. dr Zbigniew G r o c h o w s k i (UKSW), który omówił temat: *Przez wzloty i upadki ku pełni życia. Aktualność biblijnych wzorców osobowych*. Ksiądz Grochowski przedstawił słuchaczom przykłady z życia m.in. Abrahama, Mojżesza, Piotra, Pawła, jako pomagających nam w dzisiejszym egzystowaniu. Oni własnym życiem pokazali swoje zawierzenie Bogu i konsekwentne zmierzanie do pełni życia z Nim.

Po przerwie odbyła się II sesja, którą prowadził ks. dr Tomasz K o - p i c z k o. Temat: *Chrześcijanin jutra a filozofia*, przedstawił ks. dr Paweł T a r a s i e w i c z (Adler-Aquinas Institute, Manitou Springs, CO USA). Prelegent, powołując się na Karola Wojtyłę, powiedział, że każdy człowiek jest filozofem. Filozofując, tworzymy siebie. Jesteśmy filozofami, ponieważ podejmujemy decyzje.

Znaki – teksty – konteksty – interpretacje: nauki o komunikacji (komunikologia) wyzwaniem i inspiracją w formacji i praktyce katechetycznej. Próba postawienia pytań i poszukiwanie odpowiedzi to temat omówiony m.in. przez ks. dr. Tadeusza L e w i c k i e g o SDB (UPS Roma). Salezjanin

stwierdził, że katecheta staje między formacją a praktyką edukacji. Zadaniem dla współczesnych wierzących jest szukanie elementów chrześcijańskich w tym, co dzisiaj jest produkowane w świecie. Poszukiwaczem takich elementów jest chociażby Andrea Capometrò Bencivenga, doktorant ks. Lewickiego, który także uczestniczył w konferencji i podzielił się wynikami swojej dotychczasowej pracy badawczej.

Ostatnim prelegentem tegorocznej konferencji był ks. dr Stanisław Adamiak (UW), który przygotował omówienie następującego tematu: *Kerygmat i co dalej? Niebezpieczeństwo ignorowania historii w katechezie i ewangelizacji*. Prelegent, wyjaśniając wartość obecności historii w nauczaniu, powiedział, że ona właśnie uczy krytycznego myślenia i takiegoż oceniania źródeł.

Na zakończenie międzynarodowej konferencji naukowej *Katecheza a człowiek jutra*, odbył się panel dyskusyjny zorganizowany przez Koło Naukowe Katechetów UKSW. Wzięli w nim udział tegoroczni prelegenci, natomiast słuchacze mieli okazję podzielić się swoimi refleksjami oraz zadać pytania. Dyskusję moderował al. Dominik Gaładyk SAC, alumn V roku w Wyższym Seminarium Duchownym Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego (Pallotyni) w Ołtarzewie. Konferencja odbyła się pod patronatem honorowym Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski i Stowarzyszenia Katechetów Polskich oraz Ministra Edukacji Narodowej. Spotkanie było formą doskonalenia zawodowego dla nauczycieli. Kolejna konferencja z cyklu *Katecheza a...* odbędzie się w przyszłym roku.

Dominik Gaładyk SAC, Warszawa-Ołtarzew

II. XV NADBAŁTYCKIE DEBATY KATECHETYKÓW POLSKICH WYCHOWANIE PATRIOTYCZNE W KATECHEZIE I W NAUCE RELIGII

W dniach 11-12 czerwca 2018 r. odbyły się w Trzęszacu XV Nadbałtyckie Debaty Katechetów Polskich, których tematem było *Wychowanie patriotyczne w katechezie i w nauce religii*. Jego organizatorami byli Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego i Polskie Towarzystwo Teologiczne. Doroczne Debaty gromadzą przedstawicieli najważniejszych ośrodków

katechetycznych w Polsce i służą podejmowaniu dyskusji wokół istotnych zagadnień współczesnej katechetyki polskiej. Wśród uczestników zebrania byli bp Marek Mendyk, przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego KEP oraz bp dr hab. Wojciech Osiał, biskup pomocniczy diecezji łowickiej i wykładowca katechetyki na UKSW. Problematyka tegorocznych spotkań wpisywała się w obchodzony w naszym kraju jubileusz stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości i stanowiła wkład katechetyków w pogłębienie refleksji dotyczącej wyzwań związanych z wychowaniem patriotycznym podejmowanym na katechezie i szkolnej lekcji religii.

W programie spotkań znalazły się następujące punkty. Pierwszego dnia, w poniedziałek 11 VI 2018 r., odbyła się sesja na temat *Fundamenty wychowania patriotycznego. Zagadnienie Fundamenty biblijno-teologiczne patriotyzmu. Ujęcie biblijne* przedstawił ks. dr hab. Cezary K o r z e c (US Szczecin), natomiast w dalszej części wystąpił ks. dr hab. Rafał B e d - n a r c z y k (UKSW), dokonując prezentacji *Fundamentów teologiczno-społecznych patriotyzmu. Ujęcie teologiczne wychowania patriotycznego*. Moderatorem tej sesji był ks. prof. dr hab. Zbigniew M a r e k SJ z Akademii „Ignatianum” w Krakowie.

Po wspólnej mszy św. i posiłku uczestnicy zjazdu wzięli udział w kolejnej sesji, która poruszała temat *Uwarunkowania wychowania patriotycznego*. Jej koordynatorem był ks. prof. dr hab. Tadeusz P a n u ś (UPJPII Kraków). Wprowadzeniem do dyskusji było wystąpienie prof. dr hab. Anny Z e l l m y z tytułowane *Klimaty adresatów – starszych i młodszych. Ujęcie socjologiczne*. Na spotkanie nie mógł dojechać ks. prof. dr hab. Wojciech C i c h o s z (UMK), jednak jego wykład, *Katecheza patriotyczna w kontekście tradycji wychowania. Ujęcie pedagogiczno-katechetyczne*, został odczytany przez ks. prof. dr hab. Andrzeja Offmańskiego. Wieczorem przedmiotem wspólnej refleksji zebranych katechetyków były aktualności katechetyczne przedstawione przez bp. Marka M e n d y k a oraz ks. prof. dr hab. Piotra T o m a s i k a z Komisji Wychowania Katolickiego KEP.

Drugiego dnia obrad przedmiotem debaty stały się *Propozycje w zakresie wychowania patriotycznego na katechezie i lekcjach religii*. Wprowadzeniem do nich stały się wystąpienia dwóch prelegentów: ks. prof. dr hab. Piotra T o m a s i k a (UKSW) na temat *Programy i podręczniki katechetyczne w służbie wychowaniu patriotycznemu w katechezie i nauczaniu religii* oraz ks. prof. dr hab. Jana S z p e t a (UAM) – *Przegląd programów i działań duszpasterskich. Ujęcie pastoralne*. Z założenia

wykład poznańskiego katechetyka odnosił się głównie do dokumentu KEP *Chrześcijański kształt patriotyzmu*.

Całość zjazdu podsumował jego inicjator i główny organizator, którym był ks. prof. dr hab. Andrzej Offmąński. Doroczne spotkania w nadmorskim Trzęszacu mają już swoją tradycję i wpisują się w szerszą debatę naukową podejmowaną przez polskich katechetyków oraz służą wyznaczaniu perspektyw rozwoju działalności katechetycznej Kościoła. Udział w nich przedstawiciele Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (w tym miejscu należy także zauważyć obecność ks. prof. dr. hab. Kazimierza Misiaszka oraz ks. prof. UKSW dr. hab. Dariusza Kurzydły) jest także wkładem katechetyków warszawskich w podnoszenie jakości debaty katechetycznej w Polsce.

ks. Rafał Bednarczyk, Warszawa

III. SPOTKANIE STOWARZYSZENIA KATECHETYKÓW POLSKICH ORAZ SYMPOZJUM KATECHETYCZNE NAUCZANIE RELIGII W PERSPEKTYWIE ZMIAN PROGRAMOWYCH

W dniach 20 i 21 września 2018 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Częstochowie odbył się kolejny zjazd Stowarzyszenia Katechetyków Polskich (SKP), w którym wzięło udział przeszło 60 osób, w tym wykładowcy katechetyki z Wydziału Teologicznego UKSW w Warszawie. Obok osób sprawujących funkcje w strukturach Stowarzyszenia – ks. prof. dr. hab. Kazimierza Misiaszka (przewodniczącego), ks. prof. UKSW dr. hab. Dariusza Kurzydły (sekretarza-skarbnika) oraz dr. Anety Rayzacher-Majewskiej (członka Komisji Rewizyjnej) uczestnikami zjazdu byli także ks. prof. dr. hab. Piotr Tomasik, ks. dr. hab. Rafał Bednarczyk i ks. dr. Tomasz Kopiczko. Na szczególne podkreślenie zasługuje także obecność w trakcie całego zjazdu bp. Marka Mendyka, przewodniczącego Komisji Wychowania Katolickiego KEP.

Pierwszym punktem programu zjazdu było Walne Zebranie, na którym zostały omówione bieżące sprawy związane z działalnością Stowarzyszenia Katechetyków Polskich. Po zamknięciu tej części obrad uczestnicy udali się do kaplicy seminaryjnej. Tam odprawiona została msza św., której

przewodniczył i homilię wygłosił bp Marek M e n d y k. Po południu pierwszego dnia zjazdu rozpoczęło się sympozjum naukowe na temat *Nauczanie religii w perspektywie zmian programowych*. Po jego otwarciu przez ks. prof. dr. hab. Kazimierza M i s i a s z k a wykład wprowadzający w tematykę sympozjalną wygłosił przez ks. dr Waldemar J a n i g a. Po tym wystąpieniu uczestnicy sympozjum podzielili się na cztery grupy, które miały podjąć refleksję nad aktualnymi rozwiązaniami zawartymi w świeżo zatwierdzonej przez KEP *Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*. Poszczególne grupy dyskusyjne związane były z kolejnymi etapami edukacyjnymi w aktualnie obowiązującym w Polsce systemie szkolnym. Spotkanie poświęcone założeniom edukacyjnym zajęć katechetycznych dla dzieci w przedszkolach moderowała s. prof. AIK dr hab. Anna W a l u l i k. Moderatorem obrad grupy podejmującej analizę założeń programowych dla uczniów klas I-IV szkoły podstawowej była dr Magdalena S t a c h - H e j o s z. Tematyka edukacji religijnej kolejnej grupy wiekowej (klasy V-VIII) była podejmowana przez uczestników spotkania prowadzonego przez ks. dr. Roberta K a c z m a r k a. Dyskusja nad charakterystyką programu katechetycznego dla klas ponadpodstawowych odbyła się w grupie kierowanej przez dr Elżbietę T k o c z.

Drugiego dnia, po wspólnej Eucharystii, uczestnicy zjazdu zostali zapoznani z pracami podejmowanymi aktualnie przez Komisję Wychowania Katolickiego KEP. Temu zostały poświęcone wystąpienia bp. Marka M e n d y k a oraz ks. prof. dr. hab. Piotra T o m a s i k a, którzy zwrócili uwagę zwłaszcza na sprawy związane z nową *Podstawą programową katechezy*, w tym na kwestię opracowania nowych podręczników. W trakcie spotkania wywiązała się w dyskusja nad wieloma zagadnieniami szczegółowymi dotyczącymi praktyki katechetycznej w świetle dokonujących się obecnie zmian.

Ostatnim punktem programu sympozjum było przedstawienie wniosków i postulatów, jakie pojawiły się w wyniku prac poszczególnych grup dyskusyjnych obradujących pierwszego dnia. Przedstawili je w kolejności odpowiadającej etapom edukacyjnym dr Anna K i r e j c z y k (etap przedszkolny), ks. dr Tomasz K o p i c z k o (klasy I-IV szkoły podstawowej), ks. dr hab. Roman B u c h t a (klasy V-VIII szkoły podstawowej) oraz ks. dr Marcin W o j t a s i k (szkoły ponadpodstawowe). Wypowiedzi relatorów skupiały się na ukazaniu wielorakich wyzwań edukacyjnych, jakie stają przed współczesną polską katechezą. Zostały omówione następujące kwestie: specyfika formacji katechetów pracujących w przedszkolach, potrzeba wypracowania kryteriów oceny pracy katechetów, współpraca

z rodzicami (w tym katechezy rodziców), stosowanie na lekcjach religii nowych technologii komunikacyjnych, organizacja rekolekcji szkolnych, zaangażowanie nauczycieli religii w katechezę parafialną. Wielość podjętych wątków w trakcie prac w poszczególnych grupach pozwoliła podkreślić wiele kontekstów, które łączą się z problematyką reformy programu nauczania religii w polskim systemie oświatowym.

Organizowane już od wielu lat zjazdy zawsze służyły integracji środowiska wykładowców akademickich i seminaryjnych katechetyki z całej Polski oraz wymianie myśli dotyczącej aktualnych problemów katechezy. Tak nakreślone zadanie zostało spełnione także w trakcie ostatniego zebrania Stowarzyszenia Katechetów Polskich. Poszerzające się i odmładzające każdego roku grono specjalistów w zakresie katechetyki – także dzięki absolwentom studiów doktoranckich na UKSW – daje poczucie, że zarówno jakość podejmowanej refleksji jak i praktyka katechetyczna w Polsce ma szanse stale się podnosić. Taka perspektywa pozwala mimo wszystko patrzeć z nutą optymizmu na niełatwą przyszłość polskiej katechezy. Ten bowiem zespół ludzki będzie musiał mierzyć się z poważnymi wyzwaniami, także w postaci gwałtownego ubywania katechetów (najczęściej w wyniku odchodzenie na emeryturę) oraz narastającej w wielkich miastach absencji uczniów na lekcjach religii w szkołach. Dzięki wspólnym zjazdom możliwe jest wypracowywanie coraz lepszych rozwiązań oraz dzielenie się osiągnięciami praktycznymi w zakresie podejmowanych wyzwań. Zaangażowanie pracowników naukowo-dydaktycznych UKSW na forum Stowarzyszenia jest także ważnym wkładem tego środowiska w troskę o przyszłość polskiej katechezy.

ks. Rafał Bednarczyk, Warszawa

IV. OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA PROGRAM I PODRĘCZNIKI DO NAUCZANIA RELIGII

W związku z nowymi dokumentami programowymi katechezy w Polsce, pojawiła się konieczność opracowywania nowych podręczników dla dzieci i młodzieży. Z myślą o tym 15 listopada 2018 r. w UKSW Katedra Katechetyki Fundamentalnej i Historii Katechezy we współpracy z Komisją

Wychowania Katolickiego zorganizowała ogólnopolską konferencję naukową *Program i podręczniki do nauczania religii*. W konferencji uczestniczyli także rzeczoznawcy Komisji Wychowania ds. oceny programów katechetycznych i programów nauczania religii, a także przedstawiciele wydawnictw.

Przebieg konferencji był następujący. Wprowadzenie w tematykę spotkania – bp Marek Mendyk, przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego. Główne założenia poszczególnych etapów edukacyjnych według nowej *Podstawy programowej katechezy* i nowego *Programu nauczania religii* przedstawili: przedszkole – ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek (AI Kraków); szkoła podstawowa – klasy I-IV – ks. dr Marek Korgul (PWT Wrocław); szkoła podstawowa – klasy V-VIII – ks. prof. dr hab. Jan Szpet (UAM); szkoła ponadpodstawowa (liceum, technikum, szkoła branżowa I i II stopnia) – ks. dr hab. Radosław Mazur (USz); szkoły specjalne – dr Aneta Rayzacher-Majewska (UKSW). Następnie *Załącznik do Uchwały Komisji Wychowania Katolickiego KEP z 19.09.2018 w sprawie obowiązywania „Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” oraz programów nauczania, a także oceny podręczników* przedstawiła Teresa Czarnicka (Kraków). Temat *Jakie mają być nowe podręczniki do religii?* przedstawił ks. dr Andrzej Kielian (UPJPII), zaś *Oczekiwania wobec poradników metodycznych* nakreślili ks. dr Marek Korgul oraz ks. dr Jarosław Kowalczyk (Komisja Wychowania Katolickiego). W kolejnym wystąpieniu ks. prof. dr hab. Piotr Tomasiak (Biuro Programowania Katechezy KWK KEP, dziekan WT UKSW) przybliżył *Zasady recenzowania podręczników w świetle uchwały Komisji Wychowania Katolickiego KEP z 19 września 2018 w sprawie obowiązywania „Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” oraz programów nauczania, a także oceny podręczników*.

Na zakończenie spotkania sformułowano wnioski i prowadzono ożywioną dyskusję, w wyniku której przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego postanowił przeprowadzić konsultacje w Komisji w sprawie obowiązywania nowej *Podstawy programowej* w szkołach.

Aneta Rayzacher-Majewska, Warszawa

**V. OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
KATECHEZA PRZEDSAKRAMENTALNA W PARAFII**

W sobotę 24 listopada 2018 r. w murach UKSW w Warszawie odbyła się, zorganizowana przez Katedrę Katechetyki Materialnej, ogólnopolska konferencja naukowa, której temat brzmiał *Katecheza przedsakramentalna w parafii*. Wzięło w niej ogółem ok. 40 osób, głównie słuchaczy kursu dla katechistów zorganizowanego przez Wydział Teologiczny UKSW. Wśród zaproszonych prelegentów znaleźli się przedstawiciele czterech ośrodków naukowych, w tym także trzech wydziałów UKSW. Poruszana problematyka plasuje się na pograniczu katechetyki, liturgiki i teologii pastoralnej, dlatego też wśród gości zaproszonych z wykładami sympozjalnymi znaleźli się specjaliści wymienionych dziedzin teologicznych. Poszczególne wystąpienia łączyły w sobie elementy teorii teologicznej oraz praktyki pastoralnej, co pozwalało na rozwinięcie dyskusji w kierunku poszukiwania rozwiązań służących podnoszeniu wśród ogółu wiernych potrzeby bardziej świadomego przygotowania się i korzystania z sakramentów Kościoła.

Otwarcia konferencji oraz wprowadzenia w jej tematykę dokonał ks. prof. UKSW dr hab. Tomasz W i e l e b s k i, prodiakan Wydziału Teologicznego UKSW. Moderatorem sesji pierwszej był ks. prof. UKSW dr hab. Dariusz K u r z y d ł o. W jej trakcie uczestnicy mogli wysłuchać trzech prelekcji, stanowiących zarys teologiczno-historyczny przygotowujący do refleksji nad katechezą poszczególnych sakramentów. Tę rolę spełniły wystąpienia: ks. dr. Waldemara B a r t o c h y (WT UKSW), który podjął temat *Od katechumenatu do katechezy przedsakramentalnej*; ks. dr. Alberta W o ł k i e w i c z a (UPJPII w Krakowie), który przybliżył *Katechezę przedsakramentalną w II Rzeczypospolitej* oraz ks. dr. hab. Rafała B e d n a r c z y k a (WT UKSW), który omówił zagadnienia *Katecheza i liturgia w procesie wychowania do wiary dojrzałej*.

W części następnej funkcję moderatora pełniła Michalina K o s i o r e k (doktorantka WT UKSW). Kolejne wystąpienia konferencyjne oscylowały wokół sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego oraz małżeństwa. W tym kluczu najpierw wystąpiła dr Kamilla F r e j u s z (PWT w Warszawie, Collegium Bobolanum) z prelekcją *Modele przygotowania dla sakramentów pokuty i I Komunii Świętej*. Z kolei ks. prof. UKSW dr hab. Dariusz K u r z y d ł o przedstawił temat *Problem przygotowania do sakramentu bierzmowania*. Z przyczyn losowych nie dotarła na konferencję

dr Agnieszka Regulska (WNR UKSW), której wystąpienie miało dotyczyć zagadnienia *Miłość obłubieńcza małżonków „katechezą” dla dzieci przygotowującą do budowania rodziny*. Ostatni wykład w tej sesji wygłosił dr hab. Tomasz Białobrzeski (WPK UKSW), który omówił temat *Wybrane aspekty prawne katechezy przedmałżeńskiej*.

Sesja trzecia została poprowadzona przez dr Anetę Raza z a c h e r - M a j e w s k ą (WT UKSW). W jej trakcie wystąpiło czterech prelegentów. Pierwszym z nich był ks. dr Michał Polny (PWT w Warszawie), który omówił problem *Katecheza przedchrzcielna szansą na wzmocnienie świadomości powołania rodziców do religijnego wychowania dzieci*. Ksiądz prof. UKSW dr hab. Dariusz Pater zajął się w swoim wykładzie problematyką *Przygotowania pastoralnego do przyjęcia sakramentów chorych*, omawiając przy tym nie tylko problem katechezy związanej z sakramentem namaszczenia chorych, ale szerszej opieki pastoralnej nad osobami chorymi i cierpiącymi. Następną prelekcja dotyczyła zagadnienia *Katecheza przygotowująca do sakramentu małżeństwa*, które zostało przybliżone przez Michalinę Kosioręk (doktorantkę WT UKSW). Ostatnim prelegentem był ks. Grzegorz Opieła (doktorant WT UKSW), którego wystąpienie zostało zatytułowane *Duszpasterstwo sakramentalne osób niepełnosprawnych w parafii*. Dopełnieniem obrad konferencyjnych była krótka dyskusja, w której uczestnicy konferencji mogli zadawać pytania, jakie zrodziły się w trakcie wysłuchanych prelekcji.

Podsumowując i zamykając konferencję, ks. prof. UKSW dr hab. Tomasz Więlebski, prodziekan Wydziału Teologicznego, docenił znaczenie poruszanej problematyki dla praktyki duszpasterskiej. Istnieje bowiem potrzeba wielowymiarowej refleksji na temat przygotowania do sakramentów, aby w zmieniających się czasach Kościół mógł skutecznie spełniać swoją misję wobec człowieka. Podnoszenie wagi tego tematu w świadomości zarówno osób duchownych jak i świeckich było jedną z istotnych wartości niniejszej konferencji. Cenne były także odwołania do praktyki, które pojawiały się w wielu wystąpieniach. Z racji na rozległość i złożoność podejmowanej problematyki wystąpienia poszczególnych prelegentów nie mogły nieć charakteru wyczerpującego, dlatego wolno żywić nadzieję, że to zagadnienie będzie przedmiotem dalszych badań i opracowań naukowych.

ks. Rafał Bednarczyk, Warszawa

**VI. OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
SPOTKANIE KATECHEZY Z TEOLOGIĄ**

28 listopada 2018 r. Katedra Katechetyki Fundamentalnej i Historii Katechezy zorganizowała ogólnopolską konferencję naukową *Spotkanie katechezy z teologią*. Konferencja miała charakter konkursowy – wystąpienia zgłoszone przez uczestników miały zostać ocenione przez komisję w różnych aspektach, a następnie nagrodzone.

Po otwarciu konferencji, ks. dr Tomasz K o p i c z k o (UKSW) przedstawił jej zamysł i zaprosił pierwszego prelegenta, którym był ks. Michał P u c z y ł o w s k i (UKSW). Ukazał on *Średniowieczny model katechezy rodzinnej a wspieranie rodzin w wychowaniu do wiary*. Następnie Agnieszka K o z i a n a (UJPII Kraków) omówiła temat *Doświadczenie duchowe dzieci w wieku 3-6 lat jako podstawa prowadzenia katechezy przedszkolnej*. Jeszcze w tej samej sesji Grzegorz Kamil S z c z e c i n a (KUL) ukazał słuchaczom, jak wyglądała *Katecheza miłości Ojczyzny* bł. ks. Jerzego Popiełuszki, zaś Łukasz W y s o c k i SJ (Bobolanum) omówił *Trudne tematy teologiczne w katechezie – praktyczne wskazania*.

Po krótkiej przerwie wystąpiła Michalina K o s i o r e k (UKSW), dociekając, jaką rolę odgrywają *Mass media w służbie katechezy*. Podobny obszar tematyczny interesował Michała G u r z y ń s k i e g o (UMK), który zastanawiał się nad kwestią *Gadżet czy interaktywna pomoc dydaktyczna? O zastosowaniu iPada na lekcji religii*. Jeszcze przed przerwą uczestnicy wysłuchali wystąpienia, które zaprezentowali ks. Łukasz S i m i ń s k i (KUL) – *Katechetyczne wykorzystanie religijnych gier planszowych w przekazywaniu treści wiary* oraz ks. Sebastian M a n d r y s z (KUL) – *Psychologia kreatywności a współczesna katecheza na przykładzie biblijnego „Escape roomu”*.

W ostatniej sesji swe poszukiwania badawcze przedstawili kl. Adam B r y g a ł a (WSD EŁK), próbując odpowiedzieć na pytanie *Katecheta czy apologeta?*, następnie ks. Maciej J a s z c z o ł t (UKSW) przedstawił temat *Mojżesz prowadzący lud przez pustynię figurą współczesnego katechety*. Kolejny prelegent, Mateusz B a s i e j k o SJ (Bobolanum), omówił *Kurs Alfa w katechezie szkolnej. Ujęcie pastoralne i badawcze*. Ostatnie wystąpienie należało do s. M. Estery A n d r z e j e w s k i e j (UKSW), a jego temat brzmiał *Wyptył na głębię 2.0 – katechetyczny wymiar rekolleksji pod żaglami*.

Po wszystkich wystąpieniach i po przerwie prelegencji i słuchacze zgromadzili się, by wysłuchać podsumowania konferencji i ogłoszenia wyników konkursu, czym zajęła się dr Aneta R a y z a c h e r - M a j e w s k a. Komisja konkursowa pod przewodnictwem ks. dr. hab. Rafała B e d n a r c z y k a zdecydowała, że najwyższe noty we wszystkich kryteriach konkursowych uzyskał ks. Łukasz W y s o c k i SJ. Zwycięzca konkursu otrzymał tablet, a pozostali laureaci i prelegenci nagrody książkowe. Jednocześnie wszyscy zgromadzeni wyrazili nadzieję, że konferencja zapoczątkuje tradycję naukowych spotkań katechetycznych studentów z różnych ośrodków naukowych w Polsce.

Aneta Rayzacher-Majewska, Warszawa

VII. ZAANGAŻOWANIE KATECHETYKÓW Z UKSW W PRACE NAD DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI

Rok 2018 był kontynuacją prac nad dokumentami programowymi katechezy i szkolnego nauczania religii w Polsce. Do opracowania dokumentów Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski powołała zespół ds. opracowania *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* i *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*. W skład zespołu weszli także pracownicy UKSW – dziekan Wydziału Teologicznego UKSW ks. prof. dr hab. Piotr T o m a s i k oraz adiunkci w Katedrze Historii Katechezy i Katechetyki Fundamentalnej – dr A n e t a R a y z a c h e r - M a j e w s k a oraz ks. dr Tomasz K o p i c z k o. Owoce prac Zespołu w postaci nowej *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* zostały zaprezentowane przez ks. prof. dr. hab. Piotra T o m a s i k a na posiedzeniu Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się w Janowie Podlaskim 8 czerwca 2018 r.

Po zatwierdzeniu *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego* przez Konferencję Episkopatu Polski 8 czerwca 2018 r., Zespół zaktywizował prace nad *Programem nauczania religii katolickiej*. Prace te były szczególnie intensywne w dniach 5-7 lipca 2018 r. w Szklarskiej Porębie, gdzie autorzy przebywali wraz z przewodniczącym Komisji Wychowania Katolickiego KEP – bp. Markiem M e n d y k i e m. W wyniku tej pracy

oraz dalszych konsultacji i prac w zespołach, powstała ostateczna wersja *Programu nauczania religii*, zatwierdzona i przyjęta stosowną uchwałą na posiedzeniu Komisji Wychowania Katolickiego 19 września 2018 r. w Częstochowie.

W dniach 19-21 czerwca 2018 r. odbyło się w Rzeszowie Sympozjum dyrektorów i wizytatorów wydziałów katechetycznych kurii biskupich w Polsce, którego temat brzmiał *Katecheza wobec zreformowanej szkoły polskiej*. Jednym z prelegentów sympozjalnych był ks. prof. dr hab. Piotr Tomasiak, który wygłosił referat *Nowa „Podstawa programowa katechezy” i zarys koncepcji „Programu nauczania religii”* oraz omówił *Formalno-prawne aspekty katechezy i nauczania religii w Polsce*.

Ksiądz prof. Tomasiak wziął także udział w spotkaniach katechetycznych organizowanych dla katechetów na początku nowego roku szkolnego. W dniach 29 i 30 sierpnia 2018 r. w ramach Diecezjalnych Dni Katechetycznych wygłosił we Włocławku, Koninie oraz Zduńskiej Woli referat *Reforma systemu oświatowego w Polsce jako wyzwanie dla szkolnego nauczania religii*. Natomiast 1 września 2018 r. w Bardo Śląskim, także w trakcie Diecezjalnych Dni Katechetycznych, wystąpił z wykładem *Reforma oświaty w Polsce jako wyzwanie dla nauczania religii*.

ks. Rafał Bednarczyk, Warszawa